

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında imzalanan İstikraz Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulduğuna dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 1 . 6 . 1963 - Sayı : 11417)

No.
234

Kabul tarihi
24 . 5 . 1963

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümetini temsilen resmî bir müessesesi olan Milletlerarası Kalkınma Dairesi arasında 29 Mart 1962 tarihinde imzalanan 316 665 450 liralık ilişik istikraz Andlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — İstikraz olunan Türk liralarını Kamu İktisadi Teşebbüsleri yatırımlarının finansman ihtiyacında kullanmak üzere, iç finansman fonuna ve özel sektörün memleketimizin iktisadi kalkınmasına yararlı faaliyetlerini teşvik için kamu müesseselerine veya bankalara ikraza veya nezdlerinde fonlar kurmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Bu kaynaktan iç finansman fonuna veya kamu müesseselerine ikraz edilecek meblâğlar ile iç finansman fonundan Kamu İktisadi Teşebbüslerine ve kamu müesseselerince özel sektöre açılacak kredilerin miktarı, şekil ve şartları Maliye Bakanlığınca tesbit olunur.

MADDE 3. — İstikraz hâsılı Türk liralarımdan ikraz edilecek meblâğlar ile ilgili olarak tahsil edilecek faiz ve resülmaller gelir bütçesinin özel bölümüne resülmal faizi ayrı ayrı gösterilecek şekilde gelir kaydetmeye ve Andlaşma ile istikraz olunan Türk liralarının faiz ve resülmal taksitlerine tekabül eden kısmı karşılıyacak ödeneği, her yıl Devlet borçları bütçesine açılacak ayrı bir bölüme koymaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

29 Mayıs 1963

ANDLAŞMA

Bu Andlaşma Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (Aşağıda Hükümet diye anılacaktır) ile, Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin (Aşağıda Birleşik Devletler diye anılacaktır) resmî bir müessesesi olan Milletlerarası Kalkınma Dairesi arasında 29 Mart 1962 tarihinde akdedilmiş ve aynı tarihte meriyete girmiştir.

Şöyle ki,

Muaddel 1954 tarihli Zirai ticareti geliştirme ve yardım Kanunu hükümlerine tevfikan ve Birleşik Devletlerle Hükümet arasında münakit 29 Temmuz 1961 tarihli Zirai Mahsul Fazlaları Anlaşması (Aşağıda «Emtia Anlaşması» diye anılacaktır) nı tadil eden 6 Eylül, 8 Aralık 1961 ve 3 Ocak 1962 tarihli anlaşmalar hükümleri gereğince, tahassul eden ve söz konusu Emtia Anlaşmasının III. maddesinde mutabık kalındığı şekilde yatırılan Türk liralарının yüzde kırkbeş (% 45) ni geçmemek üzere, ve bu Türk liralарının kabili ikraz bir hale gelmesi kaydıyla tahminen (T.L. 316 665 450) liralık bir meblâğın Hükümete ikrazı kararlaştırılmış,

Bu Andlaşmanın hüküm ve şartları «Milletlerarası Nakdî ve Malî Meseleler Millî Danışma Komisyonunun koymuş olduğu hüküm ve şartlara uygun olarak tesbit edilmiş bulunduğundan,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalınmıştır :

1) AID Andlaşma ile, Hükümet lehine Hükümet ile AID İdarecisi (Aşağıda İdareci olarak anılacaktır) arasında zaman zaman üzerinde mutabık kalınacak projelerin veya diğer iktisadi kalkınma mevzularının finansmanına yardım etmek üzere muaddel Emtia Anlaşması tahtında tekevvün eden Türk liralарının yüzde 45 ni aşmamak üzere ve 316 665 450 Türk Lirası olarak tahmin edilen, bir kredi tesis eder.

Hükümet ve AID Administrektörü arasında 28 Temmuz 1964 tarihinden önce hilâfına bir anlaşmaya varılmadığı takdirde söz konusu meblâğdan 29 Temmuz 1964 tarihinden sonra bu ikraz Andlaşması tahtında hiçbir ödeme yapılamaz.

2) Bu Andlaşma ile Hükümet AID veya haleflerine veyahut da göstereceği diğer kimselere, işbu kredinin resülmalı olan 316 665 450 lirası veya bu resülmal'den işbu krediye mukabil kendisine tediye edilmiş bulunan miktarda meblâğı (A) ekinde bu Andlaşmanın bir cüz'ünü teşkil eden itfa plânında gösterilen taksitlerle tediye etmeyi ve ileride tasrih edildiği veçhile itfa edilmemiş resülmal üzerinden senelik % 4 (yüzde dört) nisbetinde bir faiz tediye etmeye taahhüdeder. Resülmal altı aylık taksitler halinde ve bu Andlaşma mucibince idareci tarafından Hükümete ilk ödemenin yapıldığı ayın nihayetinden itibaren dört (4) sene sonra başlamak üzere (A) ekinde gösterilen miktar ve zamanlarda tediye edilecektir. Şayet kullanılan miktar mezkûr resülmal yekûnundan fazla olursa o takdirde (A) ekinde gösterilen taksitler de buna muvazi olarak ayarlanacaktır. Keza kullanılan miktar resülmal yekûnuna nazaran bu yekûnun % 10 u (yüzde onu) nu aşan nisbette az ise, (A) ekinde gösterilen taksitlerde aynı nisbette ayarlamalar yapılacaktır. Eğer kullanılan miktar resülmal yekûnuna nazaran resülmal yekûnunun yüzde on (% 10) u veya daha az bir miktarda noksan ise bu fark (A) ekinde gösterilen son taksitten veya taksitlerden tenzil edilecektir. Ödenmemiş resülmal bakiyesi üzerinden faiz krediden ilk tediye yapanın yapıldığı ayın nihayetinde işlemeye başlayacak ve faiz tediyesi bu tarihten altı (6) ay sonra başlamak üzere her altı ayda bir yapılacaktır. Resülmal veya faizin tam olarak ve zamanında tediyesinde kusur edilmesi halinde ödenmemiş resülmal ve faizin tamamı AID'in talebi üzerine vacibüttediye olacaktır. AID'in bu hakkını her hangi bir zamanda kullanmaması bu hakkından feragatini tazammun etmiyecektir.

3) Hükümet hesabına kullanılan meblâğlar muaddel Emtia Anlaşmasının 3 neü maddesi hükümü tahtında ve Andlaşmanın 2 neü maddesinin 1 (C) ve 2 neü paragrafları hükümlerine göre kredi olarak istimal edilmek üzere tahsis olunan Türk liralарından sarf edilecektir. Tediye idareci tarafından bu gibi tediye yapıldığına dair Hükümete muayyen devreler sonunda tevdi edilecek hesap hulâsalarının tarihi itibarıyla bu kredi tahtında yapılmış avanslar teşkil edecektir. AID bu Andlaşma üzerine bu şekilde avans verilen Türk liralaları hakkında meşruhat verecektir.

4) Hükümet tarafından AID ye bu Andlaşma tahtında yapılacak faiz ve resülmal tediyesi Türk Lirası ile veya Hükümet arzu ederse Birleşik Amerika dolâri ile yapılacaktır. Hükümetin dolârla tediyei tercih etmesi halinde bu kabilden bir tediyeinin miktarı, tediye zamanında aşağıdaki esaslara göre tesbit edilecek Türk Lirası borca muadil olarak hesaplanacaktır.

a) Bu Andlaşmaya taraf olanlar diğer bir rayicin doğru ve mâkul olacağı hususunda anlaşamamaları ve Türk Lirası için fiilî rayicin bu para için Beynelmîl Para Fonu ile mutabık kalınan itibarî kıymetten yüzde bir (% 1) den fazla inhiraf etmesine Hükümet tarafından müsaade olunmaması kaydiyle Birleşik Devletler dolârının Türkiye'de mukim şahıslara, hariçteki tediye vecibelerini yerine getirmek üzere Türk Lirası mukabilinde satılmış olduğu millî rayiçten;

b) Veyahut zaman zaman taraflarca üstünde mutabık kalınacak rayiçten;

Faiz ve resülmal Washington D.C. deki AID Bürosuna ödenecektir. AID tarafından kabul edilen Türk liralari Amerikan Maliye Nâzırı tarafından tâyin edilecek Amerikan memur veya memurlarınca muhafaza edilmek üzere Birleşik Devletler Maliye Nâzırına devredilebilir.

5) Hükümet, ceza ve prim ödemeksizin bu borcun resülmaline karşılık vâdesinden önce Türk Lirası ile veya Hükümet istediği takdirde 4 neü kısımdaki hükümlere uygun olarak hesaplanacak (vâdesinden önce yapılan tediye tarihindeki) rayiç üzerinden Birleşik Devletler dolâri ile tediye bulunabilir. Hükümet tarafından yapılan her hangi bir erken tediye (A) ekinde gösterilen resülmal taksitlerinden vâdesi en geç hulûl edenlere karşılık sayılacaktır.

6) Hükümet bu Andlaşma tahtında temin edilen meblâğlardan hususi teşebbüse veya fertlere veya kâr sağlıyan tipteki âmme teşebbüslerine yapılacağı ikrazata Türkiye'deki buna mümasil ikrazata tatbik edilmekte olan hemen müsavi bir faiz nisbeti tatbik etmeyi kabul eder. Hükümet kâr sağlıyan tipteki âmme teşebbüslerine yapacağı ikrazat hariç, bu İkraz Andlaşması tahtında temin edilen meblâğlardan her hangi bir kısmının kâr sağlıyan tipteki âmme teşebbüslerine doğrudan doğruya veya dolayısıyla tahsis veya transfer edileniyeceğini keza kabul eder.

7) Hükümet yukardaki 4 ve 5 neı paragraf ar tahtında Birleşik Devletlere tediye olunan Türk liralariın Birleşik Devletler tarafından Türkiye'deki Birleşik Devletlere ait bir masraf veya tediye kullanılabileceğini kabul eder.

Birleşik Devletler bu nevi masraf ve ödemelerle ilgili olarak Türkiye'nin iktisadi durumunu da göz önünde bulundurmayı kabul eder. Hükümet de paragraf 4 ve 5 hükümlerine uygun olarak Birleşik Devletlere alınan Türk liralariın % 2 sinin, Birleşik Devletlerin tesbit edeceği memleketlerde, Birleşik Devletlerin kendi zirai mallarına yeni pazarlar teşkiline yardımı lüzumlu göndüğü takdirde sair dövizlere tahvilini kolaylaştıracağını kabul eder.

Hükümet % 2 yi aşan kısmın mutabık kalındığı takdirde başka yerlerde de kullanılabileceğini veya diğer paralara da çevrilebileceğini kabul eder.

8) Hükümet, Birleşik Devletlerin, bu Andlaşma tahtında tahassül eden mevcutlarının, sarf edilmemiş bakiyelerini faiz getiren tahvillere veya Türk parası ile açılacak mevduat hesabına yatırılabileceğini kabul eder. Birleşik Devletler, Hükümetin, diğer bir hususa tahsis edilmemiş olan Birleşik Devletlere ait Türk liralariın sarf edilmemiş bakiyesinin tamamını veya her hangi bir kısmını o tarihte mutabık kalınacak kambiyo rayiei üzerinden Birleşik Devletler dolâri ile mubayaa edebileceğini kabul eder.

9) Bu Andlaşmaya taraftar olanlar bu Andlaşmanın her hangi bir hükmünü tadil etmenin karşılıklı menfaatleri icabı olduğuna karar verdikleri takdirde, mutabakatlarının yazılı olarak ifade suretiyle resülmal ve faizin her hangi bir kısmına veya tamamına şâmil olmak üzere bu kabilden bir tadil taraflar arasında mutabık kalınacak (a) her hangi bir vesikayı veya (b) diğer her hangi muteber bir mütalâayı Amerika Birleşik Devletlerine tevdi suretiyle iera edebilirler.

10) İşbu krediden yapılacak ilk tediye önce ve bu tediyeye mütekaddim bir şart olarak aşağıdaki vesikalar AID a tevdi edilecektir :

a - Bu Andlaşmayı imza eden şahsın salâhiyetli olduğunu ve bu kredi mevzuunda Hükümetin temsilcisi olarak hareket ettiğini gösteren vesika;

b - Hükümetin Anayasa ve kanunlarına göre bu Andlaşma tahtında kredi almak için icabeden bütün bu muameleleri icra etmiş bulunduğunu ve bu Andlaşmanın ahkâmı gereğince, Hükümet için mutâber ve bağlayıcı bir vccibe teşkil ettiğini AİD tarafından tatminkâr bulunacak bir şekilde gösteren Adliye Bakanlığının ve AİD tarafından kabul edilecek bir hukuk müşavirliğinin mü-talâası.

Yukardaki hususları tasdiklan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile AİD işbu Andlaşmayı iki nüsha olarak Amerika Birleşik Devletlerinde District of Columbia'da Washington şehrinde yukarda mezkûr tarihte usulü vccihile imzalamışlardır.

Türkiye Cumhuriyeti adına
Memduh Aytür
İktisadi İşler Müşavirler Heyeti Başkanı

Milletlerarası Kalkınma Dairesi adına
Ross D. Davis
Kalkınma Finansman Dairesi
Administratör Yardımcısı

İtfa tablosu

Tediye tarihi	Resülmal tediyesi (TL.)	Tediye tarihi	Resülmal tediyesi (TL.)
1 Krediden ilk tediyeinin ya- pıldığı ayın sonundan itiba- ren geçecek 4 ncü yılın, tak- vim ayının 1 nei günü aşı- ğda gösterilen bakiye taksit- ler bu tarihten itibaren altı- şar ayda bir tediye edilecek- tir.	221 290	22	4 868 380
2	442 580	23	5 089 670
3	663 870	24	5 310 960
4	885 160	25	5 532 250
5	1 106 450	26	5 753 540
6	1 327 740	27	5 974 830
7	1 549 030	28	6 196 120
8	1 770 320	29	6 417 410
9	1 991 610	30	6 638 700
10	2 212 900	31	6 859 990
11	2 434 190	32	7 081 280
12	2 665 480	33	7 302 570
13	2 876 770	34	7 523 860
14	3 098 060	35	7 745 150
15	3 319 350	36	7 966 440
16	3 540 640	37	8 187 730
17	3 761 930	38	8 409 020
18	3 983 220	39	8 630 310
19	4 204 510	40	8 851 600
20	4 425 800	41	9 072 890
21	4 647 090	42	9 294 180

Tediye tarihi	Resülmal tediyesi (TL.)	Tediye tarihi	Resülmal tediyesi (TL.)
43	9 515 470	50	11 064 500
44	9 736 760	51	11 285 790
45	9 958 050	52	11 507 080
46	10 179 340	53	11 727 880
47	10 400 630		
48	10 621 920		
49	10 843 210		316 665 450

Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası	: 28.5.1963	1/259	1/188
Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası	: 29.5.1963	4/169	

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi			C. Senatosu Tutanak Dergisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
6	111	296	10	45	87
11	39	418	11	65	240
12	45	203:204,205,205, 234:237	68	308:309,312,322, 325:326	
	46	246,265,279, 315:318			

Millet Meclisi 52 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisi 45 nci Birleşim Tutanak dergisine, Cumhuriyet Senatosu 123 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 68 nci Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Dışişleri, Maliye ve Plân komisyonları ile Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Basın - Yayın ve Turizm, Mali ve İktisadi İşler ve Bütçe komisyonları.